

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מבקש

שי פור

נגד

משיבים

1. רשות המיסים בישראל
2. משרד התחבורה

פסק דין

1

2

רקע

3 1. לפניי בקשת הסתלקות שהגיש המבקש בקשר עם הבקשה לאישור תובענה

4 ייצוגית לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, שהוגשה כנגד

5 רשות המיסים (תקרא להלן גם: "המשיבה") ומשרד התחבורה (שהוגדר על ידי

6 המבקש כ"משיב פורמלי").

7 2. במסגרת בקשת האישור טען המבקש, כי רשות המיסים גובה מס שלא כדין, עת

8 לא מיישמת כראוי את תקנה 1(ג) לתקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב)

9 (הוראת שעה), תשע"ו-2015 (להלן: "התקנות"), לפיה יש להפחית משיעור שווי

10 השימוש המלא סך של 500 ₪ בכל חודש, זאת מקום שבו מדובר בעובד שלרשותו

11 הועמד רכב משולב מנוע (hybrid).

12 למבקש, רכב **סקודה אוקטביה**, המצויד בטכנולוגיית היברידיית מתונה (mild-

13 hybrid), הכוללת הן מנוע בעירה פנימית (e-TEC), המוצת בניצוץ, והן מנוע

14 חשמלי נפרד. לטענתו, לפי פרשנות סבירה לתקנות, נכון לזכותו בהטבת שווי

15 שימוש, כפי שזו מוגדרת ביחס לרכב משולב מנוע (hybrid) וכפי שהמשיבה

16 נוהגת להעניק לעובדים שהועמדו לרשותם רכבי **סוזוקי** היברידיים מתונים,

17 ולפיכך, ובכל מקרה, מדובר בהפליה בין בעלי הרכבים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

- 1 בתשובתם לבקשת האישור טענו המשיבים, כי טענת המבקש לפיה רכב היברידי
2 מתון עונה להגדרת רכב היברידי בתקנות, נעדרת עיגון לשוני. הגדרתו של רכב
3 משולב בתקנות היא "רכב בעל מנוע בוכנה סירוגי בשריפה פנימית המוצת
4 בניצוץ ומנוע חשמלי, אשר יכול לפעול יחד עם מנוע הבוכנה כאמור או במקומו,
5 לצורך הנעת הרכב". אין חולק שברכבים היברידיים מתונים, המנוע החשמלי
6 אינו יכול לפעול במקום מנוע הבוכנה ואינו משמש לצורך התנעת הרכב. נטען,
7 כי קבלת הטענה לפיה כל רכב שיש לו מערכת התנעה יהיה זכאי להפחתה בשווי
8 השימוש, תביא לריקון מתוכן של ההגדרה של רכב היברידי בתקנות, ותעניק
9 למעשה את ההפחתה לכל רכב, בניגוד לתכליתן.
- 10 4. לאחר שהמבקש הגיש תגובה לתשובת המשיבים, התקיים ביום 1.2.2023 דיון
11 קדם משפט, במהלכו התייחסו המשיבים, בין היתר, לטענת ההפליה שהעלה
12 המבקש והטעימו, כי העובדה שמספר דגמים של רכבים היברידיים מתונים מסוג
13 סוזוקי סווגו כרכבים היברידיים, מקורה בטעות שבכוונת רשות המיסים לתקנה.
14 לאור האמור, במסגרת החלטתי בתום הדיון קבעתי, כי המשיבים יערכו בדיקה
15 מקיפה באשר לטענת המבקש לפיה לרכב סוזוקי מאותו סוג של מנוע ניתנת
16 הפחתה בשווי השימוש ברכב כרכב היברידי. בד בבד המלצתי בפני המבקש, כי
17 ככל שיובהר כי אכן ההטבה לרכבי סוזוקי ניתנה בטעות, ישקול להגיש בקשת
18 הסתלקות.
- 19 5. ביום 2.4.2023 מסרו המשיבים הודעה לפיה בדיקה חוזרת איששה את עמדתם,
20 כי ישנם מספר דגמים של רכבי סוזוקי בעלי מנוע מסוג "mild Hybrid" שסווגו,
21 שלא כדין, כרכבים היברידיים, וכפועל יוצא מכך הם נהנים מהפחתה בשווי
22 השימוש ברכב בניגוד לקבוע בתקנה 1 לתקנות.
- 23 לפיכך, החל מיום זה (2.4.2023) מפורסמת באתר האינטרנט של רשות המיסים
24 הודעה כדלקמן:
- 25 "בבדיקה שנערכה בעקבות ת"צ 27418-01-22 פור נ' רשות
26 המיסים התברר כי מספר דגמי רכבים שמפורטים בטבלה
27 המצורפת סווגו כרכב היברידי וזכו להפחתה בשווי השימוש ברכב,
28 למרות שבפועל אינם עומדים בהגדרת "רכב משולב מנוע"
29 (hybrid) ולפיכך אינם זכאים להפחתה בשווי שימוש ברכב. על

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

1 מנת לאפשר למעסיקים ולעובדים שהדגמים האמורים הועמדו
2 לרשותם להיערך, הרינו להודיע כי אי-מתן ההפחתה בגין דגמי
3 הרכבים שמפורטים בטבלה המצורפת יחול מיום 1.1.2024. עד
4 למועד זה החישוב של שווי השימוש לא ישתנה."

5 6. על רקע האמור, ולאחר שהתקיים בין הצדדים דין ודברים, הגיש המבקש ביום
6 17.7.2023 את בקשתו להסתלקות מבקשת האישור.

7 7. על פי האמור בבקשת ההסתלקות, המבקש החליט להיעתר להמלצת בית
8 המשפט, לאחר שהמשיבה הודיעה על הפסקת הפרקטיקה המפלה, ולצד זאת,
9 מאחר שאין ספק כי אלמלא בקשת האישור, ההפליה בין סוגי הרכבים הייתה
10 נמשכת עוד שנים רבות, ראוי לתגמל אותו ואת באי כוחו בגמול ובשכר טרחה
11 ראוי.

12 המשיבים, מנגד, טענו כי לשיטתם יהיה ראוי וצודק להכריע בבקשה לאישור
13 ולדחות אותה לגופה, ולחילופין, ככל שתאושר ההסתלקות, ביקשו לדחות את
14 בקשת המבקש לקבלת גמול ושכר טרחה, וחלף זאת להשית עליו הוצאות.

15 8. לבקשת ההסתלקות צורפו תצהירי המבקש ובא כוחו, לפיהם הם לא קיבלו ולא
16 יקבלו בקשר עם בקשת ההסתלקות כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין.

17 תמצית טענות המבקש באשר לגמול ושכר הטרחה

18 9. המבקש פנה בפנייה מוקדמת לרשות המיסים, הגם שלא היה מחויב לעשות
19 זאת, ודרש ממנה לחדול מהגבייה האסורה תוך השבת סכומי המס שנגבו ממנו
20 ביתר, כתוצאה מאי זיהוי רכבו כרכב משולב מנוע (hybrid) כקבוע בתקנות.
21 בתשובתה, בחרה רשות המיסים לגלגל את האחריות לפתחם של משרד
22 התחבורה ויבואן הרכב נוכח אופן סימון הנתונים של דגם הרכב.

23 לימים, בקשת האישור הובילה להפסקת הפרקטיקה המפלה בה נקטה המשיבה
24 ביחס לנישומים שווים, וזאת לאחר שהתברר, תוך כדי ניהול ההליך, כי מספר
25 דגמי סוזוקי בעלי מנוע מסוג "mild Hybrid" סווגו בטעות כרכבים היברידיים
26 ונהנו מהפחתה בשימוש בשווי השימוש ברכב בניגוד לקבוע בתקנות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

10. נוכח העבודה הרבה שהושקעה בקשר עם בקשת האישור, לרבות בהקשר של הפנייה המקדימה לרשות המיסים ופניית המבקש למהנדס רכב מומחה לשם קבלת חוות דעת שתתמוך בטענותיו, ראוי לתגמל את המבקש ואת באי כוחו בגמול ובשכר טרחה.
11. אמנם הבקשה לאישור התיימרה להביא להפסקת הפרקטיקה המפלה על דרך של הענקת ההטבה, ממנה נהנו בעלי רכבי סוּזוקי, גם לחברי הקבוצה, בעוד שבסופו של יום חברי הקבוצה לא זכו בהטבת שווי השימוש, אלא שיש להביא בחשבון את החיסכון של עשרות מיליוני השקלים לקופה הציבורית לו תרמה הבקשה.
12. בנסיבות אלו, מוצע כי המשיבה תשלם למבקש סך של 50,000 ₪ כגמול המגלם את הסיכון שנטל על עצמו, החזר הוצאות חוות הדעת ואגרת בית המשפט, ואילו שכר הטרחה ייקבע כשיעור מהחיסכון שתרמה הבקשה לקופה הציבורית, שהוערך על ידי המבקש בסך של 87,926,400 ₪ (שיעור חיסכון שנתי לתקופה בת שלוש שנים).
12. בתי המשפט אישרו לא אחת גמול ושכר טרחה במסגרת הסדרי הסתלקות בנסיבות דומות לענייננו, עת נתבעים התחייבו לשנות את המדיניות שלהם ולקדם את האינטרס הציבורי. כך לדוגמא, במצבים בהם הסדרי הסתלקות גררו תועלת ממשית ללקוחות עתידיים.
13. הבקשה לאישור דן אינה סותרת את הטענות בהליך ייצוגי אחר בעניינה של חברת סוּזוקי, כלפיה נטען להטעיית לקוחות שסברו לתומם שרכשו רכב היברידי רגיל, והיא לא הוגשה בחוסר תום לב.
14. אין לאפשר למשיבים להמשיך לבזבז את כספי הציבור והמשאבים השיפוטיים על המשך ניהול הבקשה לאישור כדי לקדם ענייניהם בהליכים צפויים אחרים.
15. המשיבים יכלו להציג נתונים לגבי סדרי הגודל של התועלת הציבורית שהושגה, אך בחרו שלא לעשות כן, הגם שהנתונים מצויים בידיהם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

1 תמצית טענות המשיבים באשר לגמול ושכר הטרחה

16. בקשת האישור דנן היא בקשת סרק. הפרשנות שהציע המבקש להגדרת רכב היברידי אינה מתיישבת, לא עם לשונן של התקנות ולא עם תכליתן. בקשת האישור הוגשה בחוסר תום לב, בהתחשב, בין היתר, בכך שבתובענה ייצוגית אחרת התלויה ועומדת בנושא דומה, שרשות המיסים אינה צד לה, טוענים אותם המייצגים טענות סותרות לאלו הנטענות כאן. כמו כן, בפנייה המוקדמת שהועברה לרשות המיסים כלל לא נכללה הטענה לפיה מספר דגמים של רכבים היברידיים מתונים מסוג סוזוקי סווגו על ידי רשות המיסים כרכבים היברידיים. בהתחשב בכך, כמו גם לנוכח השלב בו מצוי ההליך, והעובדה כי אישור ההסתלקות אינו מקים מעשה בית דין לחברי הקבוצה והמשיבים נותרים חשופים לתובענות ייצוגיות עתידיות בסוגיות זהות, ראוי וצודק כי בית המשפט יכריע בבקשה לאישור וידחה אותה לגופה.

17. לחילופין, גם אם ההליך יסתיים במסגרת של הסדר הסתלקות, מבוקש כי בית המשפט יתייחס לטיבן של עילות התביעה הנטענות בבקשת האישור.

18. מבוקש להשית על המבקש הוצאות ריאליות, שייתנו ביטוי להיות בקשת האישור חסרת בסיס משפטי מינימאלי, ולעובדה שזו הוגשה בחוסר תום לב כאמור, כמו גם בהתחשב בעלויות ובסיכון המשמעותי אליהם נחשפו המשיבים.

19. אין בסיס לבקשת המבקש ובא כוחו לשכר טרחה ולגמול, מאחר שבקשת האישור לא הפיקה תועלת ממשית לחברי הקבוצה ולא ניתן להסתפק בשינויים שנערכו כאשר חברי הקבוצה אינם נהנים מהם באופן ישיר.

20. אף סכום התועלת הציבורית שנטען בבקשת ההסתלקות הוא מופרז וחסר בסיס והוא אף כלל לא גובה בראיות.

23 דיון והכרעה

21. לאחר שעיינתי בבקשת האישור, בתשובה, בתגובה ובבקשת ההסתלקות על תצהיריה המצורפים, ומשניכר כי אין הצדקה להמשך ניהול ההליך דנן, ובהתחשב אף בהודאת המשיבה בטעותה ביחס לרכבי סוזוקי מסוימים להם ניתנה הטבת מס בטעות ובהבטחתה לתקנה - אני מאשר את ההסתלקות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

- 1 22. בנסיבות העניין לא ראיתי מקום ליתן הוראות לפי סעיף 16(ד)(1) לחוק תובענות
2 ייצוגיות.
- 3 23. אשר לפסיקת הגמול ושכר הטרחה – ככלל, משאושרה בקשה להסתלקות
4 מבקשת אישור, בית המשפט אינו פוסק גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבא
5 כוח המייצג. ואולם, לכלל זה קיימים חריגים. במקרים מסוימים ניתן יהיה
6 לפסוק גמול ושכר טרחה גם בנסיבות האמורות, בהינתן עילת תביעה לכאורה
7 ותועלת ממשית ורלוונטית לחברי הקבוצה, ובהתחשב בשיקולים נוספים כגון:
8 הסיכון שנטלו על עצמם התובע המייצג ובא כוחו, האופן בו נוהל ההליך, הפער
9 בין הסעדים שהתבקשו לבין אלו שנפסקו בסופו של יום לטובת הקבוצה
10 במסגרת בקשת ההסתלקות ונחיצותו של ההליך הייצוגי לתוצאה שהושגה
11 (ראו: ע"א 8114/14 מרקיט מוצרי ייעול נ' סונול בע"מ (5.8.2018) (להלן: "עניין
12 מרקיט"); ת"צ (מחוזי תל אביב-יפו) 49285-07-22 ברזילי נ' מ.א. יצור ויבוא
13 מטליות בע"מ (26.10.2022); ת"צ (מחוזי חיפה) 4426-04-22 לוי נ' דלימארט
14 בע"מ (25.10.2022)).
- 15 24. מן הכלל אל הפרט.
- 16 המבקש ביקש להסתלק ולא ניהל את ההליך, כך שהטרחה שטרחה הוא ובא
17 כוחו הייתה מצומצמת באופן יחסי. בנוסף, התוצאה שהושגה כלל ועיקר אינה
18 תואמת את הסעדים שהתבקשו לטובת הקבוצה, ואף קיים ספק עד כמה ההליך
19 הייצוגי היה נחוץ לתוצאה שהושגה.
- 20 25. איני מתעלם מהחשיבות שבתיקון טעויות מצד הרשות ומהעובדה כי במקרים
21 מסוימים, בהם הגשת הבקשה לאישור הביאה לשינוי בהתנהגותו של הנתבע, יש
22 לשקול פסיקת גמול ושכר טרחה. עם זאת, במקרה דנן תיקון הטעות לא נעשה
23 בקשר לחברי הקבוצה בשמה הוגשה הבקשה, אלא דווקא בקשר ל"קבוצה"
24 אחרת, דהיינו אוכלוסיית מחזיקי רכבי הסוזוקי, שאינם נמנים עם חברי
25 הקבוצה אשר בשמה הוגשה הבקשה. יתר על כן, התיקון בוודאי שלא הביא
26 תועלת ולא היטיב עם חברי "הקבוצה" האחרת, אלא דווקא הרע את מצבם,
27 שהרי בעקבות התיקון תופסק ההטבה שניתנה להם בשל הטעות. כך או כך, ברי
28 כי לא היה בבקשה כדי להניב תועלת כלשהי לחברי הקבוצה מושא בקשת
29 האישור.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

26. יש אף ממש בטענת המשיבים לפיה לו דבר הטעות בקשר לרכבי הסוזוקי, או טענת ההפליה בעניין זה, היו נזכרים במסגרת הליכי הפנייה המוקדמת – גם אם נכונה היא טענת המבקש לפיה פנייה מוקדמת זו לא הייתה נדרשת - קיימת סבירות לא מבוטלת לפיה הגשת בקשת האישור הייתה מתייתרת והטעות הייתה מתוקנת על ידי רשות המסים ללא צורך בנקיטת הליך משפטי על כל המשתמע מכך מבחינת הצדדים ומבחינת בית המשפט.
27. טוען המבקש, כי הגשת הבקשה הביאה תועלת בדמות החיסכון לקופה הציבורית – הנאמד על ידו בסכום של כ-90 מיליון ₪ - וזאת בשל תיקון הטעות והפסקת ההטבה במס לאוכלוסיית מחזיקי הסוזוקי. לגישתו, תועלת זו לציבור משלמי המסים מצדיקה פסיקת גמול ושכר טרחה.
- סבורני כי גם בטענה זו אין ממש. התועלת אותה יש לבחון היא התועלת לחברי הקבוצה אשר בשמה הוגשה הבקשה, לא תועלת ל"קבוצה" אחרת, ובוודאי לא תועלת כללית לציבור הרחב.
- יפים לענייננו דברי בית המשפט העליון בעניין מרקיט:

15 **"על בית משפט לתת דעתו ל"תועלת שהביאה בקשת האישור**
16 **או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה"; ויושם לב כי המחוקק**
17 **שם את הדגש על עניינם של חברי הקבוצה (להבדיל מתועלת**
18 **ציבורית כללית, או השגת אחת ממטרותיו של חוק תובענות**
19 **יייצוגיות). אין זאת אלא ששומה על הערכאה הדיונית להתרשם**
20 **כי לקבוצה צמחה תועלת קונקרטי ורלוונטית כתוצאה**
21 **מההליך, ואין די מבחינה זו בתועלת כללית ועמומה (כדוגמת**
22 **תיקון הפרת חוק שבפועל לא הסבה נזק של ממש לקבוצה גם**
23 **קודם לתיקון). אחת השאלות שיש לבחון בהקשר זה, היא אם**
24 **אמנם היה צורך בנקיטת ההליך הייצוגי לשם השגת התוצאה**
25 **שהתקבלה".**

28. למעלה מן הצורך אוסיף, כי לשיטתו של המבקש, דווקא אם הבקשה הייתה מתקבלת, והיה מסתבר כי חברי הקבוצה בשמה הוגשה הבקשה זכאים להטבת מס ויש להשיב להם את המס שנגבה עד כה שלא כדין, לא היה מקום לפסוק גמול ושכר טרחה, שהרי החזר המס לחברי הקבוצה, או מתן הטבת מס עתידית לחברי הקבוצה, באים בהכרח על חשבון הקופה הציבורית אשר היא המקור לתשלום הפיצויים ולמתן ההטבה. משמע, כי הבקשה במקרה זה אמנם הייתה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

- 1 מביאה לתועלת לקבוצה בשמה היא הוגשה, אך בד בבד, ובאותה מידה, גורמת
2 לפגיעה בציבור, הוא ציבור משלמי המס. כלום במקרה זה יהיה מקום לשלול
3 מהתובע המייצג ומבא כוחו את הגמול ושכר הטרחה על שום הפגיעה בקופה
4 הציבורית?
- 5 29. אכן, במקרים חריגים שבהם ניהול ההליך הייצוגי כנגד המדינה צפוי לגרום נזק
6 חמור לציבור בכללותו, ולא ניתן למנוע את הנזק בדרך של אישור הבקשה
7 בשינויים, רשאי בית המשפט להתחשב בכך בבואו להחליט אם לאשר את
8 הבקשה (סעיף 8(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות). יתר על כן, בתובענה ייצוגית
9 שהוגשה כנגד המדינה רשאי בית המשפט, בקביעת שיעור הפיצויים, להתחשב
10 בנזק העלול להיגרם בשל תשלום הפיצוי לציבור בכללותו לעומת התועלת
11 הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור (סעיף 20(ד)(1) לחוק תובענות ייצוגיות).
- 12 עם זאת, ברי כי **התועלת לחברי הקבוצה** היא העומדת במוקד ההחלטה בדבר
13 מתן הפיצוי, כמו גם במוקד ההחלטה על פסיקת גמול ושכר טרחה. כשם שאין
14 לדחות, מניה וביה, תובענה ייצוגית כנגד רשות המסים, או לשלול מהקבוצה
15 פיצויים או לשלול מהתובע המייצג ומבא כוחו גמול ושכר טרחה, אך ורק משום
16 שתועלתה של הקבוצה הייצוגית תבוא בהכרח על חשבון הקופה הציבורית, כך
17 אין להתחשב בקופה הציבורית שעה שכתוצאה מניהול הבקשה, הסתבר כי
18 הרשות העניקה בטעות הטבת מס וטעות זו מתוקנת באופן שמביא בסופו של
19 יום לחסכון לקופה הציבורית.
- 20 30. בהתחשב, אפוא, במכלול הנסיבות האמורות, לא מצאתי לנכון לחרוג מהכלל
21 הרגיל במקרה של הסתלקות, ולהורות על פסיקת גמול למבקש ושכר טרחה לבא
22 כוחם.
- 23 31. אשר לסוגיית ההוצאות - נתתי דעתי בעיקר לעובדה כי הבקשה לאישור לא
24 התבררה לגופה, כי המשיבה הכירה בטעותה ומתכוונת לפעול לתקנה, כמו גם
25 לעובדה שבקשת ההסתלקות הוגשה בשלב מקדמי יחסית לאחר שהתקיים אך
26 ורק דיון קדם משפט אחד, ולא מצאתי לנכון להורות על פסיקת הוצאות, כפי
27 שביקשו המשיבים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 27418-01-22 שי פור נ' רשות המיסים בישראל ואח'

תיק חיצוני:

- 1 32. אוסיף כי איני מוצא לנכון לקבוע מסמרות במחלוקת שהתעוררה במסגרת
2 בקשת האישור לגופה, משעה שרשות המיסים החליטה לתקן טעותה והמבקש
3 ביקש להסתלק מבקשת האישור.
4 33. סוף דבר - בקשת ההסתלקות מאושרת. הבקשה לאישור תובענה ייצוגית
5 תימחק, תביעתו האישית של המבקש תידחה.
6 הצדדים יעבירו עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט על מנת שיעדכן את פנקס
7 התובענות הייצוגיות.

8

9

10

11

12

13

14

15

ניתן היום, ג' תשרי תשפ"ד, 18 ספטמבר 2023, בהעדר הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט

16

17

